

Holtålen
kommune

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Vedtatt KST – sak 4/22

Holtålen kommune

09.03.2022

Innholdsfortegnelse

1. Generelt om reglementet	2
1.1 Overordnede rammer.....	2
1.2 Formål.....	2
1.3 Ansvar og fullmakter.....	2
1.4 Rammer og begrensninger	3
2. Likvide midler beregnet for driftsformål.....	4
2.1 Driftslikviditet	4
2.2 Overskuddslikviditet	4
2.2.1 Innskudd i bank	4
2.2.2 Andeler i pengemarkedsfond.....	5
2.2.3 Plasseringsbegrensninger.....	5
3. Gjeldsportefølje og finansieringsavtaler	5
3.1 Opptak av lån	5
3.2 Sammensetning av låneporteføljen	6
3.3 Styring av låneporteføljen	7
3.4 Opptak av startlån	7
3.5 Opptak av lån til videre utlån	8
4. Rapportering	8
4.1 Rapportering for markedsutvikling.....	8
4.2 Rapportering for likviditet	8
4.3 Rapportering for lån	9
5. Langsiktige finansielle aktiva	9
6. Avvik og risikovurdering.....	10
6.1 Konstatering av avvik.....	10
6.2 Interne rutiner	10

1. Generelt om reglementet

1.1 Overordnede rammer

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning gjelder for Holtålen kommune.

Reglementet er utarbeidet i samsvar med:

- *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) – Kapittel 14*
- *Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner – Kapittel 2*

Reglementet trer i kraft fra den dag det er vedtatt i kommunestyret, og er gjeldende til kommunestyret vedtar et nytt *Reglement for finans- og gjeldsforvaltning*. Reglementet skal revideres ved vesentlige endringer i lovverket, og eventuelt ved behov.

Finans- og gjeldsforvaltningen skal samsvare med egen kunnskap om forvaltningen, også når kommunen benytter ekstern kompetanse.

1.2 Formål

Formålet med reglementet er å:

- sikre at kommunens finans- og gjeldsforvaltning drives i samsvar med gjeldende lover og regler, og i henhold til kommunestyrets til enhver tid gjeldende vedtak
- utgjøre en samlet oversikt over rammer, retningslinjer og begrensninger som gjelder for kommunens finansforvaltning
- definere hvilke avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler, samt midler beregnet for driftsformål og opptak av lån/ gjeldsforvaltning

1.3 Ansvar og fullmakter

Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltningen og delegerer til kommunedirektøren forvaltning, herunder også det å inngå avtaler om forvaltning, av kommunens midler og låneavtaler innenfor de rammer og vilkår som er nevnt i dette reglementet. Det påligger kommunedirektøren en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.

All fullmakt, som i dette reglementet er delegert til kommunedirektøren av kommunestyret, kan kommunedirektøren delegerer videre til økonomisjef.

Kommunedirektøren kan utarbeide nødvendige rutiner som sikrer at finans- og gjeldsforvaltningen utøves i tråd med dette reglement, i overensstemmelse med

kommunens overordnede økonomireglement, iht. gjeldende lov og forskrift, samt rutiner for å avdekke evt. avvik.

Reglementet skal være gjenstand for betryggende kontroll. Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om reglementet legger rammer for en finans- og gjeldsforvaltning som er i tråd med kommunelov og forskrift. Kommunedirektøren skal sørge for at slike vurderinger innhentes, eksternt eller gjennom kommunes revisor. Kvalitetssikring av reglementet skal finne sted ved endring av reglementet og før kommunestyret vedtar nytt, endret reglement.

1.4 Rammer og begrensninger

Reglementet skal omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Kommunen har per i dag ingen langsiktige finansielle aktiva og dette reglementet inneholder derfor kun regler for:

- forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- forvaltning av kommunens gjeldsportefølje

Kommunen skal ikke pådra seg finansiell risiko utover rammer som er vedtatt i dette reglementet eller benytte finansielle instrument som ikke eksplisitt er nevnt i dette reglement.

Kommunestyret tar gjennom fastsettelse av dette reglement, stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko.

Finans- og gjeldsforvaltningen i Holtålen kommune har som overordnet mål å sikre en tilfredsstillende avkastning, samt stabile, forutsigbare og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer, og søkes oppnådd gjennom delmålene:

- Det skilles mellom driftslikviditet og overskuddslikviditet
- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet, inkludert trekkrettigheter, til å dekke forventet månedlig likviditetsbehov
- Midlene skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet
- Plassert overskuddslikviditet skal over gitt tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor normale krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene
- Lånte midler skal over tid bidra til å gi kommunen lave netto finansutgifter, innenfor normal refinansieringsrisiko og renterisiko, samtidig som det skal sikres forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling

2. Likvide midler beregnet for driftsformål

Kommunens likvide midler består av de til enhver tid innestående midler på kommunens bankkonti og plassering av overskuddslikviditet i henhold til dette reglementet. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen skal inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating BBB+ eller tilsvarende kredittvurdering.

Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Det skilles mellom driftslikviditet og overskuddslikviditet.

2.1 Driftslikviditet

Kommunen skal ha tilgjengelig driftslikviditet (inkludert eventuell kassekreditt) som minst er 50 prosent større enn forventet månedlig likviditetsbehov, og som minst er 50 prosent større enn normalt månedlig likviditetsbehov siste 12 måneder. All likviditet utover dette utgjør overskuddslikviditet.

Kommunens driftslikviditet skal være plassert i bank i henhold til kommunens hovedbankavtale og det kan ikke inngås avtale om tidsbinding.

2.2 Overskuddslikviditet

Kommunens overskuddslikviditet kan plasseres i henhold til følgende retningslinjer:

2.2.1 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- Plasseringskonto hos hovedbank bør benyttes ved rammeavtale
- Plassering på konto med høyere avkastning enn hos hovedbank kan benyttes dersom det er åpnet for det i rammeavtale. Høyeste avkastning på konto hos hovedbankforbindelse brukes da som minimum referanserente mot tredjeparts bank
- Tidsbinding kan ikke avtales for en tidsperiode på mer enn maksimalt 31 dager
- Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn 50 Mill NOK.

2.2.2 Andeler i pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning
- Det skal kun plasseres i fond med rentefølsomhet mindre enn 0,5 år
- Fondet kan kun investere i papirer der utstederen og papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade)
- Innskudd til finansinstitusjoner kan utgjøre inntil 15 prosent av kommunens portefølje, og både ansvarlig lån og finansinstitusjon skal ha en rating på minimum BBB+
- Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal være tilgjengelige i løpet av maksimum 31 dager (normalt 1-3 dager)
- Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 1,5 år

2.2.3 Plasseringsbegrensninger

Kommunens likvide midler til driftsformål skal plasseres på konto hos hovedbankforbindelsen.

Kommunens samlede innskudd i bank/ kredittinstitusjon skal ikke overstige 2 prosent av institusjonens forvaltningskapital.

Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 prosent av fondets forvaltningskapital.

3. Gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Med «langsiktig gjeld» menes lån til finansiering av investeringer som bokføres under langsiktig gjeld i kommunens balanse.

3.1 Opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye ordinære lån i budsjettåret. Vedtaket skal som minimum angi lånebeløp.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal kommunedirektøren gjennomføre nye låneopptak, herunder godta lånevilkår, og ellers forvalte kommunens innlån etter de retningslinjer som kommer frem av dette reglement, og i tråd med bestemmelsene i Kommuneloven om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

Følgende kriterier legges til grunn ved låneopptak:

- Valuta: Det kan kun tas opp lån i norske kroner (NOK)
- Valg av låneinstrumenter: Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt livselskaper. Det er også adgang til å ha lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp både som lån med avdrag, og lån uten avdrag (bulletlån)
- Finansiering skal ikke skje gjennom finansiell leasing
- Tidspunkt for låneopptak: Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold
- Konkurrerende tilbud: Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest gunstige betingelser. Kommunedirektøren vurderer selv om det er formålstjenlig å innhente konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Dersom det gjennomføres konkurranse, skal minst 2 tilbydere ha mulighet til å levere tilbud på det enkelte låneopptak. Alle gebyrer og omkostninger må tas med i beregningen når ulike lånetilbud skal sammenlignes. Det innebærer at effektiv rente og ulike renteberegningsmetoder må tas med i beregningen. Det kan gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks. etableringslån i Husbanken)

3.2 Sammensetning av låneporteføljen

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende prinsipper:

- Låneporteføljen bør bestå av få lån, dog slik at den lave refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall ikke påvirkes
- Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at låneopptakene fordeles på flere långivere
- Enkeltlån skal ikke utgjøre mer enn 1/2 av den samlede låneporteføljen på tidspunktet for låneopptak
- Lån med forfall inntil 12 måneder frem i tid skal ikke utgjøre mer enn 1/2 av den samlede låneporteføljen på tidspunktet for låneopptak. Denne begrensningen er ikke til hinder for at lån uten avdrag (bulletlån) kan overskride begrensningen inntil tidspunktet slike lån refinansieres

Strategi for sammensetning av langsiktig gjeld:

- Kort horisont (forfall inntil 12 måneder) - fra 1/3 inntil 1/2
- Lang horisont (ut over 12 måneder) - fra 1/2 inntil 2/3

3.3 Styring av låneporteføljen

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå, gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Andelen flytende/ fastrente og løpetiden på rentebindingen skal måles mot netto rentebærende gjeld. Netto gjeldsportefølje defineres som totalgjeld fratrukket selvfinansierende gjeld. Med selvfinansierende gjeld menes:

- Gjeld tilsvarende beregningsgrunnlag innenfor selvkostområdet (VAR)
- Gjeld tilsvarende beregningsgrunnlag for eventuell rentekompensasjonsordning
- Videreformidlingslån, herunder startlån fra Husbanken

Den selvfinansierende andelen av gjeldsporteføljen skal ha flytende renter, slik at renteutgifter utvikler seg i tråd med rentemarkedet.

Det gis anledning til å benytte finansielle instrumenter som framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP) til rentesikring.

Renteforvaltningen legges opp i henhold til følgende prinsipper:

- Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (vektet rentebindingstid/ durasjon) på netto rentebærende gjeld skal søkes optimalisert med tanke på forutsigbarhet og lav risiko
- Det skal ikke inngås avtale om fremtidig rentebinding (avtale om oppstart som er lengre enn 3 måneder fram i tid)

Strategi for rentesikring av netto rentebærende gjeld:

- Flytende rente - minst 1/3
- Fast rente/ rentebinding (ut over 12 måneder) - minst 1/3
- Vurderes ut ifra markedssituasjon - inntil 1/3
- Gjennomsnittlig vektet rentebindingstid av lån med fast rente/ rentebinding skal være mellom 1 og 5 år
- Avtale om fastrente skal ikke overstige 10 års løpetid ved tidspunktet for avtaleinngåelse

3.4 Opptak av startlån

Kommunestyret fatter alle vedtak om opptak av nye startlån for budsjettåret. Vedtaket skal som minimum angi lånebeløp.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal kommunedirektøren gjennomføre låneopptak, herunder godkjenne lånevilkår, og ellers forvalte kommunens innlån av startlån

etter de retningslinjer som kommer frem av dette reglement, og i tråd med bestemmelsene i Kommuneloven om lån til videre utlån og mottatte avdrag på videre utlån.

3.5 Opptak av lån til videre utlån

Det kan også tas opp lån for å finansiere videre utlån hvis:

- låntakeren skal bruke midlene til investeringer
- låntakeren ikke driver næringsvirksomhet
- utlånet ikke innebærer en vesentlig økonomisk risiko for kommunen

Mottatte ekstraordinære avdrag på videreutlån kan i årsbudsjettet bare finansiere avdrag på lån eller brukes til nye utlån, forutsatt de samme betingelsene.

4. Rapportering

Rapportering om finans- og gjeldsforvaltningen til kommunestyret skal inneholde en beskrivelse og vurdering av kommunens finansielle risiko og avkastning, sammenholdt med målene og kravene i finansreglementet. Rapportene skal også inneholde en beskrivelse og vurdering av eventuelle vesentlige endringer i markedet og i kommunens finansielle risiko. Rapportene skal også opplyse om eventuelle avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, og hvordan avvikene er håndtert.

4.1 Rapportering for markedsutvikling

Kommunedirektøren skal i forbindelse med kvartalsrapportene vurdere utviklingen i markedsforhold som kan påvirke finansforvaltningen i kommunen. Ved vesentlige endringer i markedet skal det redegjøres for hvordan dette vil påvirke kommunens finansielle risiko.

4.2 Rapportering for likviditet

Kommunedirektøren skal i forbindelse med kvartalsrapportene vise status for forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, og utviklingen i markedsrenter, samt andre relevante forhold som f.eks. sammensetningen av aktiva/ likviditet.

I tillegg skal kommunedirektøren i forbindelse med årsberetningen omtale utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporteringen for likviditet skal minst omhandle følgende:

- Kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/ avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering
- Det skal rapporteres om kommunen har noen tidsbinding på plassert likviditet
- Dersom kommunen har andeler i pengemarkedsfond, skal kommunedirektøren rapportere på kriteriene knyttet til plasseringen
- Eventuelt beskrive og vurdere avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet

4.3 Rapportering for lån

Kommunedirektøren skal i forbindelse med kvartalsrapportene vise status for gjeldsforvaltningen.

I tillegg skal kommunedirektøren i forbindelse med årsberetningen omtale utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporteringen for gjeldsporteføljen skal minst omhandle følgende:

- Opptak av nye lån, refinansiering, samlet låneopptak og sammensetning
- Eventuelle endringer i risikoeksponering, rentebinding og rentebetingelser
- Verdien av lån som forfaller og skal refinansieres innen 12 måneder
- Kommentere situasjonen i lånemarkedet, samt vurdere det mot forestående finansierings-/ refinansieringsbehov
- Eventuelt beskrive og vurdere avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet

5. Langsiktige finansielle aktiva

Forskrift om kommuners finans- og gjeldsforvaltning skiller mellom forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva atskilt fra kommunes midler beregnet for driftsformål.

Langsiktige finansielle aktiva regnes som den delen av kommunens finansielle midler som i henhold til budsjetter og prognoser/ planer ikke skal benyttes til drift, investeringer eller nedbetaling av gjeld i løpet av de neste 5 årene. Kommunens langsiktige og/ eller strategiske eierandeler i offentlig eide eller egne aksjeselskaper regnes ikke som finansielle aktiva etter dette reglementet.

Holtålen kommune har ikke rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva.

Dersom kommunen på et fremtidig tidspunkt har til hensikt å etablere forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, skal dette reglementet bli oppjustert med nødvendige og tilstrekkelige rammer og retningslinjer for slik forvaltning. Det endrede reglement vil bli vedtatt av kommunestyret før oppstart av forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

6. Avvik og risikovurdering

6.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk forvaltning og reglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal rapporteres til kommunestyret ved neste ordinære finans- og gjeldsrapportering sammen med eventuelle forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

6.2 Interne rutiner

Kommunedirektøren kan ved behov utarbeide interne rutiner som sikrer at finans- og gjeldsforvaltningen utøves i tråd med kommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning, og gjeldende lov og forskrift.